

Sygn. akt XVII AmC 38/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: stażysta Anastazja Chojnacka

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2016 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa **P. H.**

przeciwko **Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o uznanie postanowień wzorców umowy za niedozwolone

postanawia:

1. odrzucić pozew;
2. zasądzić od powoda P. H. na rzecz pozwanego Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
3. przejąć na rachunek Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Warszawie kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód P. H. był zwolniony.

SSO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmC 38/15

UZASADNIENIE

Powód – P. H. wniósł w dniu 4 marca 2015 r. pozew przeciwko Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o uznanie za niedozwolone postanowień wzorca zawartych:

w § 2 pkt 1 umowy o kredyt hipoteczny o treści:

"Kredyt jest indeksowany do CHF, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu";

w § 7 pkt 1 umowy o kredyt hipoteczny o treści:

„Kredytobiorca zobowiązuje się spłacić kwotę kredytu w CHF ustaloną zgodnie z § 2, w złotych polskich z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu zgodnie z Tabelą Kursów Walut Banku (...)”.

Powód wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz przeprowadzenie dowodów w postaci umowy o kredyt hipoteczny oraz przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron na okoliczność tego, iż 1) wymieniony w pkt. 1 pozwu zapis umowy, stanowi jednostronnie narzuconą, niedozwoloną klauzulę umowną, 2) w chwili podpisywania umowy kredytowej nie

było wiadomo, jaką ostatecznie kwotę kredytu trzeba będzie zwrócić, 3) zapisy umowne wymienione w pkt. 1 pozwu, są w dalszym ciągu stosowane przez pozwaną spółkę, 4) na okoliczności wskazane w uzasadnieniu niniejszego pozwu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że uzyskanie kredytu w złotych polskich, zaś wysokość kredytu do spłaty, również w złotych polskich, uzależniona została od aktualnego kursu CHF. Powyższa okoliczność, zdaniem powoda, skutkowało tym, że kredytobiorca nie był w stanie ustalić w chwili podpisywania umowy, kwoty kredytu do spłaty, której w świetle umowy będzie zobowiązany w przyszłości. Jej wzrost uzależniony jest bowiem od zmiennego, pozostającego poza wolą konsumentów kursu CHF. W związku z tym nie można uznać, iż kwota kredytu do spłaty została ustalona w sposób jednoznaczny. Powód wskazał ponadto, iż umowa nie była przez strony negocjowana, jej treść stanowiła wzór umowy, jakim pozwana spółka posługiwała się w relacjach z klientami (konsumentami). Stąd, kwota kredytu do spłaty została ustalona w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy powoda jako konsumenta.

Wskazane w petitum pozwu postanowienia są zatem jego zdaniem niedozwolonymi postanowieniami umownymi w myśl art. 385¹ k.c.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o odrzucenie pozwu, jeżeli Sąd uzna, że powództwo dotyczy oceny sposobu przeliczenia przez Bank kursu franka szwajcarskiego (CHF) według Tabeli Kursów Walut Obcych Banku, a nie oceny dopuszczalności umów o kredyty indeksowane do walut obcych, ponieważ kwestionowane postanowienia wzorca umowy były już badane przez Sąd w sprawie przeciwko Bankowi (...) S.A. o sygn. akt XVII AmC 426/09, zakończonej prawomocnym wyrokiem dnia 14 grudnia 2010 r. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 października 2011 r., sygn. akt VI Ca 420/11). Pozwany wniósł ponadto o zasądzenie od powoda na rzecz banku kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wniósł ponadto o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów zgłoszonych w odpowiedzi na pozew w postaci: wyciągu z zarządzenia nr (...) z dnia 31 grudnia 2004 r., wyciągu z załącznika do zarządzenia nr (...) z dnia 31 grudnia 2004 r. – Instrukcja nr (...), wzoru umowy – załącznik nr 3 do Instrukcji nr (...) – na okoliczność faktu i daty formalnego wprowadzenia wzorca umowy w brzmieniu zakwestionowanym w pozwie, wyciągu z zarządzenia nr (...) Prezesa Zarządu Banku (...) S.A. z dnia 25 października 2005 r., wyciągu z załącznika do zarządzenia nr (...) Prezesa Zarządu Banku (...) S.A. z dnia 25 października 2005 r. – Instrukcja, wzoru umowy – załącznik nr 4 do Instrukcji wraz z wydrukiem tzw. Zrzutu ekranu z bazy wzorów dokumentów obowiązujących w Banku ze wskazaniem modyfikacji wersji elektronicznej tego wzorca umowy – na okoliczność modyfikacji wzorca Umowy w zakwestionowanym w pozwie brzmieniu, wyciągu z zarządzenia nr (...) Prezesa Zarządu Banku (...) S.A. z dnia 22 lutego 2006 r., załącznika do zarządzenia nr (...) z dnia 25 października 2005 r. zmieniony zarządzeniem nr (...) z dnia 22 lutego 2006 r. – Instrukcja kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej Banku (...) S.A., wzoru umowy – załącznik nr 4 do Instrukcji do zarządzenia zarządzenia nr (...) Prezesa Zarządu Banku (...) S.A. z dnia 22 lutego 2006 r. wraz z wydrukiem tzw. Zrzutu z ekranu z bazy wzorów dokumentów obowiązujących w Banku wskazującym na datę modyfikacji wersji elektronicznej tego wzorca umowy, przykładowej umowy kredytu indeksowanego do walut obcych (CHF) z dnia 23 marca 2006 r. poddana procesowi anonimizacji, zeznań świadka A. C. – na okoliczność daty oraz treści zmian kwestionowanych w pozwie klauzul, wyciągu z protokołu nr (...) część A z posiedzenia (...) Banku (...) S.A. w dniu 27 listopada 2008 r. wraz z uchwałą nr (...) (A) Komitetu Handlowego w sprawie zmian w Cenniku Produkt H./Pożyczka Hipoteczna, zeznań świadka A. C. – na okoliczność wycofania z oferty Banku kredytów indeksowanych do CHF oraz daty zaprzestania stosowania przez Bank wzorca umowy zawierającego postanowienie umowne objęte powództwem w niniejszej sprawie, oświadczenia Banku z dnia 31 marca 2015 r., cennika (...) obowiązujący od dnia 1 stycznia 2005 r., cennika Kredyt Hipoteczny/Pożyczka Hipoteczna obowiązujący od dnia 14 listopada 2008 r., cennika Kredyt Hipoteczny/Pożyczka Hipoteczna obowiązujący od dnia 29 listopada 2008 r., cennika Kredyt Hipoteczny/Pożyczka Hipoteczna obowiązujący od dnia 1 czerwca 2009 r., zeznań świadka A. C. – na okoliczność daty ostatecznego zaprzestania stosowania przez Bank wszelkich postanowień umownych dotyczących indeksowania kredytów hipotecznych, przykładowej umowy kredytu indeksowanego do walut obcych (CHF) z dnia 23 marca 2006 r. poddana procesowi anonimizacji, przykładowej umowy kredytu nieindeksowanego

do walut obcych, w złotych polskich, z dnia 10 listopada 2005 r. poddana procesowi anonimizacji, przykładowej umowy kredytu nieindeksowanego do walut obcych w złotych polskich z dnia 28 marca 2006 r. poddana procesowi anonimizacji, przykładowej umowy kredytu nieindeksowanego do walut obcych w złotych polskich z dnia 22 stycznia 2009 r. poddana procesowi anonimizacji, wyciągu z Noty Zarządzającej nr (...) Członka Zarządu Banku (...) S.A. z dnia 29 grudnia 2010 r., wyciągu z Instrukcji do Noty Zarządzającej nr (...) Członka Zarządu Banku (...) S.A. z dnia 29 grudnia 2010 r., załącznika do Noty Zarządzającej nr (...) Członka Zarządu Banku (...) S.A. z dnia 29 grudnia 2010 r. – wzorzec umowy wraz z wydrukiem tzw. Zarzutu z ekranu z bazy wzorów dokumentów obowiązujących w Banku wskazującym na datę modyfikacji wersji elektronicznej tego wzorca umowy, zeznań świadka A. C. – na okoliczność zaprzestania stosowania wzorca umowy o kredyt hipoteczny indeksowany do walut obcych i braku konieczności wprowadzenia całkowicie nowego wzorca umowy kredytów w PLN nieindeksowanych do walut obcych w sytuacji wycofania kredytów indeksowanych do walut obcych z oferty Banku i pozostawienia w tej ofercie w przedmiotowym okresie wyłącznie kredytów w złotych polskich.

Pozwany wniósł również o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadka A. C. na okoliczność: zaprzestania stosowania kwestionowanych postanowień wzorców umowy ponad sześć miesięcy przed wniesieniem powództwa w niniejszej sprawie, wycofania przez bank z oferty kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych, stosowania przez bank w zakresie wspólnej treści jednego bazowego wzorca umowy kredytów hipotecznych dla walut obcych oraz wzorca umowy dla waluty polskiej, wyjaśnienia istoty kredytu indeksowanego do walut obcych, procedury udzielania takiego kredytu, okoliczności które powodowały że warunki kredytu indeksowanego wybranego przez powoda w kresie jego udzielenia były ekonomicznie atrakcyjne dla powoda oraz przyczyn późniejszych zmian wysokości rat kredytu, ścisłego powiązania kwoty kredytu i wysokości poszczególnych rat kredytu z kursem franka szwajcarskiego (CHF), tj. parametrem na który Bank nie ma wpływu.

Pozwany wniósł, iż w wypadku kwestionowania przez stronę powodową prawdziwości wzorców umownych wskazanych w pozwie, wnosi o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki, który po udostępnieniu systemu informatycznego Banku potwierdzi autentyczność oraz chronologię zapisów i zmian we wzorcach umów wskazanych w odpowiedzi na pozew.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany Bank (...) S.A. z siedzibą w W. jest przedsiębiorcą wpisanym w dniu 7 maja 2001 r. do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS (...). W ramach swojej działalności Bank m.in. udziela kredytów i pożyczek pieniężnych i w stosunkach z konsumentami posługuje się wzorcami umownymi: Umową i Regulaminem, w tym również umowy o kredyt hipoteczny. /**k. 9-15, k. 53-68v**/

Wzorzec umowy o kredyt hipoteczny – Umowa (...) zawierał m.in. następujące klauzule:

w § 2 pkt 1 umowy o kredyt hipoteczny o treści:

"Kredyt jest indeksowany do CHF, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu";

w § 7 pkt 1 umowy o kredyt hipoteczny o treści:

„Kredytobiorca zobowiązuje się spłacić kwotę kredytu w CHF ustaloną zgodnie z § 2, w złotych polskich z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu zgodnie z Tabelą Kursów Walut Banku (...)”. /**k. 16-20**/

W rejestrze klauzul niedozwolonych została wpisana w dniu 15 maja 2012 r. na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego – Sadu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 14 grudnia 2010 r., sygn. akt XVII AmC 426/09 pod numerem (...) klauzula niedozwolona o następującej treści:

"Kredyt jest indeksowany do CHF(...), po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF(...) według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy".

W rejestrze klauzul niedozwolonych została wpisana w dniu 15 maja 2012 r. na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 14 grudnia 2010 r., sygn. akt XVII AmC 426/09 pod numerem (...) klauzula niedozwolona o następującej treści:

"W przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej kwota raty spłaty obliczona jest według kursu sprzedaży dewiz, obowiązującego w Banku na podstawie obowiązującej w Banku (...) z dnia spłaty".

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie załączonych dokumentów stron postępowania, jak również twierdzeń zawartych we wniesionych przez strony pismach procesowych. Sąd uznał przeprowadzenie dowodów wnioskowanych przez strony za zbędne w niniejszej sprawie, bowiem okoliczności na jakie zostały wnioskowane nie miały wpływu na ostateczne rozstrzygnięcie.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Pozew podlega odrzuceniu.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 479⁴³ k.p.c. (obowiązującego w dacie wytoczenia powództwa) wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Należy w tym miejscu wskazać, że „wpis postanowienia do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wywołuje jedynie taki skutek, że uniemożliwia wniesienie kolejnego powództwa o uznanie za niedozwolone postanowienia umownego o takiej samej treści, stosowanego w tym samym wzorcu umownym, przez tego samego przedsiębiorcę” (wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 22 lutego 2012 r., sygn. akt XVII AmC 3530/10). Sąd podziela powyższe stanowisko i stwierdza, że w przedmiotowej sprawie treść zakwestionowanych przez powoda klauzul stosowanych przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. jest tożsama z treścią wpisanych uprzednio w dniu 15 maja 2012 r. do Rejestru Klauzul Niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów klauzul uznanych za niedozwolone stosowanych przez pozwanego w niniejszej sprawie.

Sąd stwierdził, że w rejestrze znajdują się wpisane w dniu 15 maja 2012 r., klauzule o tożsamej do kwestionowanych w przedmiotowym postępowaniu, o treści:

"Kredyt jest indeksowany do CHF(...), po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF(...) według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy".

"W przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej kwota raty spłaty obliczona jest według kursu sprzedaży dewiz, obowiązującego w Banku na podstawie obowiązującej w Banku (...) z dnia spłaty".

Sąd podziela pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2003 r. w sprawie o sygn. akt: III CZP 95/03, w myśl którego powaga rzeczy osądzonej wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy za niedozwolone wyłącza od chwili wpisania tego postanowienia do rejestru ponowne wytoczenie powództwa w tym przedmiocie, także przez osobę nie biorącą udziału w sprawie, w której wydano wyrok, a pozew obejmujący takie powództwo podlega odrzuceniu (art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.).

Jak słusznie wskazano w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 stycznia 2013 r. (sygn. akt: VI ACz 127/13) za takim rozwiązaniem, obok argumentów juretycznych, przemawiają także względy celowościowe i funkcjonalne. Jego przyjęcie pozwala uniknąć prowadzeniu kilku postępowań, z których każde musiałoby kończyć się identycznym rozstrzygnięciem merytorycznym, a ponadto sprzyja charakterowi postępowania w sprawie o uznanie postanowień

wzorca umowy za niedozwolone, którego celem podstawowym jest usunięcie postanowień wzorca uznanych za abuzywne z obrotu ze skutkiem dla stron procesu. Jednakże nie wobec osób trzecich, albowiem w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CZP 17/15 stwierdzono, że prawomocność materialna wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy za niedozwolone wyłącza powództwo o uznanie za niedozwolone postanowienia tej samej treści normatywnej, stosowanego przez przedsiębiorcę pozwanego w sprawie, w której wydano ten wyrok (art. 365 i 366 k.p.c.), jak również że prawomocność materialna wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy za niedozwolone - także po wpisaniu tego postanowienia do rejestru (art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c.) - nie wyłącza powództwa o uznanie za niedozwolone postanowienia tej samej treści normatywnej, stosowanego przez przedsiębiorcę niebędącego pozwanym w sprawie, w której wydano ten wyrok (art. 365 i 366 w związku z art. 479⁴³ k.p.c.). Oznacza to, iż wpisane uprzednio postanowienia wzorca umowy o treści tożsamej w sprawach, w których pozwanym był inny podmiot, nie odnoszą materialnego skutku w stosunku do pozostałych podmiotów stosujących klauzule o podobnej treści.

W przedmiotowej sprawie wpisowi do rejestru klauzul niedozwolonych uległy postanowienia stosowane przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W., a zatem pozwanego w przedmiotowej sprawie.

Wskazać należy, że klauzule podobne do postanowień wzorców umowy, do którego odnosi się żądanie pozwu, zostały już wcześniej uznane za niedozwoloną i wpisana do rejestru, pod pozycją 3178 wobec wyroku SOKiK z dnia 14 grudnia 2012 r. r., i pod pozycją 3179, sygn. akt XVII AmC 426/09. Powyższe klauzule są tożsame z zakwestionowanymi w niniejszej sprawie postanowieniami. Niemniej jednak, nie ma przy tym znaczenia okoliczność, iż wpisana do rejestru klauzula może nie być identyczna pod względem treści z klauzulą przedmiotową. Istotne jest bowiem, że obie klauzule są podobne do siebie w tak wysokim stopniu, iż kreują takie same normy.

W konsekwencji, niedopuszczalne było ponowne wytaczanie powództwa w przedmiocie stwierdzenia abuzywności postanowień kreujących normę, która została już uprzednio uznana za abuzywną i wpisana do rejestru klauzul niedozwolonych.

Jak już wyżej wskazano klauzula stosowana przez pozwanego została już wcześniej uznana za niedozwoloną, co skutkowało wpisaniem podanych przykładów do rejestru klauzul niedozwolonych w dniu 15 maja 2012 r., pozew został wniesiony natomiast w dniu 4 marca 2015 r. Sąd uznał w konsekwencji, iż ze względu na rozszerzoną prawomocność wpisanych uprzednio klauzul, uwzględniając publiczny charakter interesu powoda w przedmiotowej sprawie – pozew odrzucił.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 479⁴³ k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, koszty te stanowiły koszty zastępstwa procesowego dla każdego z powództw - w wysokości 60 zł określonej w § 18 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., nr 461) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

Opłatę sądową w wysokości 600 zł, od wniesienia której powód był zwolniony, Sąd postanowił przejąć na rachunek Skarbu Państwa na podstawie art. 26 ust 1 pkt 6 oraz art. 113 ust. 4 w zw. z art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398 ze zm.).

SSO Bogdan Gierzyński